

Силабус
навчальної дисципліни
Педагогіка
2023-2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма
Спеціальність

«Хореографія»
024 Хореографія

Галузь знань
Рівень вищої освіти

02 Культура і мистецтво
перший (бакалаврський)

Викладач
Посилання на сайт

Надія ЩЕРБАКОВА
<http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-pedagogiky/composition-kaf-pedagogiky/scherbakova/>

Контактний телефон
Е-mail викладача:
Графік консультацій

+38 066 792 17 21
Nadiya030219@ukr.net
вівторок, 12.00-13.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90 год.	денна	16 год.	14 год.	60 год.	екзамен
	заочна	6 год.	4 год.	80 год.	

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: педагогіка, освіта, дидактика, навчання, виховання, принципи і правила, методи та засоби, форми й системи навчання й виховання, моніторинг навчальних досягнень, технології навчання й виховання.

Метою курсу Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» є опанування здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти теоретичними знаннями із загальної педагогіки; формування вмінь моделювати освітній процес відповідно до сучасних вимог, формування системного педагогічного мислення, професійної самосвідомості.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні засади виховання, навчання і розвитку особистості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати:**

сукупність відомостей про: предмет, завдання, категорії, етапи розвитку та джерела педагогіки, систему педагогічних наук, зв'язки педагогіки з іншими науками; методи, елементи та послідовність етапів наукового дослідження; фактори та рушійні сили розвитку й формування особистості; сутність і структуру процесів навчання й виховання; принципи, методи, засоби, організаційні форми, навчання й виховання; особливості оцінювання навчальних досягнень учнів, виявлення рівнів їхньої вихованості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти**:

здійснювати категоріальний аналіз базових педагогічних понять; установлювати взаємозв'язки між педагогічними науками та міжпредметні зв'язки педагогіки з іншими науками; відбирати оптимальні наукові методи відповідно до об'єкта, предмета й цілей дослідження; передбачати результати позитивного і негативного впливу біологічних, соціальних, культурологічних та інших чинників на розвиток особистості; з'ясовувати рушійні сили процесів навчання і виховання, виявляти зв'язки між складниками цих процесів; визначати умови взаємодії методів і прийомів навчання й виховання, проєктувати реалізацію методів навчання й виховання в заданих педагогічних ситуаціях; обґрунтовувати вибір різних видів, форм і методів перевірки результатів навчання й виховання; здійснювати системний аналіз концептуальних положень навчання й виховання.

Основні програмні компетентності і результати навчання згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів хореографічного мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Основні програмні компетентності і результати навчання згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>СК 04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).</p> <p>СК 11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.</p> <p>СК 12. Здатність використовувати</p>	<p>ПР 03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.</p> <p>ПР 09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно категоріальним апаратом</p> <p>ПР 16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.</p> <p>ПР 17. Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки</p>

принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.	навчання здобувачів освіти.
---	-----------------------------

Зміст курсу:

Модуль 1

Теоретичні та методологічні засади педагогіки.

Педагогіка як наука. Предмет і завдання педагогіки. Етапи розвитку педагогічної науки. Джерела педагогічної науки. Основні педагогічні категорії. Система педагогічних дисциплін. Зв'язки педагогіки з іншими науками. Аксиологічні основи педагогіки.

Людина як організм, індивід, особистість, індивідуальність. Поняття про розвиток людини. Рушійні сили та закономірності розвитку особистості.

Чинники формування особистості. Спадковість і розвиток. Природні задатки як передумова розвитку людини. Проблема успадкування спеціальних задатків, моральних якостей.

Вплив середовища на розвиток і формування особистості. Види середовища. Соціалізація людини.

Виховання – визначальний чинник формування особистості.

Діяльність як чинник розвитку особистості.

Зарубіжні теорії розвитку особистості.

Вікова періодизація в педагогіці.

Освіта як соціокультурний феномен. Нормативно-законодавча база, що регулює систему освіти України: Концепція Нової української школи. Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту». Поняття про систему освіти в Україні. Стратегічні завдання та пріоритетні напрями реформування освіти в Україні. Принципи побудови системи освіти. Структура системи освіти.

Академічна доброчесність. Принципи академічної доброчесності. Мотивація до роботи і навчання в ціннісно чесній академічній спільноті.

Модуль 2

Теоретичні та методичні засади організації процесу навчання.

Дидактика як теорія освіти і навчання. Історія становлення та розвитку дидактики. Гуманістична концепція та особистісно орієнтований підхід як методологічна основа дидактики. Об'єкт і предмет дидактики. Функції дидактики. Завдання дидактики на сучасному етапі розвитку педагогічної науки. Основні категорії дидактики. Система дидактичних дисциплін. Зв'язки

дидактики з іншими науками (суспільними, психологічними, біологічними та ін.). Українська народна дидактика, її мета, завдання та зміст.

Поняття процесу навчання. Навчання як вид пізнавальної діяльності людини. Функції процесу навчання. Структура процесу навчання. Особливості діяльності педагога та навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Закони, закономірності, принципи навчання.

Поняття змісту освіти. Компоненти змісту освіти. Історичний характер змісту освіти. Теорії формування змісту освіти. Сучасні вимоги до відбору змісту освіти. Оновлення змісту в умовах реформування системи освіти в Україні.

Поняття методів навчання. Діалектика взаємозв'язку методів з іншими компонентами процесу навчання. Об'єктивна та суб'єктивна частина методу навчання. Функції методів навчання. Прийом як частина методу і самостійна дидактична категорія.

Класифікація методів навчання.

Поняття про засоби навчання.

Поняття форм організації навчання.

Поняття компетентності як результату засвоєння здобувачами змісту освіти. Види оцінювання.

Модуль 3

Теоретичні засади виховання. Методичне керівництво виховним процесом. Процес виховання, його специфіка, структурні елементи, рушійні сили, внутрішні і зовнішні суперечності. Поняття про мету виховання. Ідеал всебічно і гармонійно розвиненої особистості. Мета національного виховання на сучасному етапі розвитку нашої держави. Головні завдання виховання.

Особливості організації процесу виховання. Управління процесом виховання, його сутність. Сучасні концепції виховання.

Самовиховання, його сутність, умови, етапи, прийоми реалізації. Перевиховання, його сутність, функції, етапи, принципи реалізації.

Принципи виховання. Єдність і взаємозв'язок принципів виховання в освітньому процесі.

Поняття «зміст виховання». Основні напрями змісту національного виховання.

Сутність понять «метод виховання», «прийом виховання», «засоби виховання». Вибір методу та ефективність його використання. Класифікація методів виховання. Застосування методів виховання в умовах організації сучасного освітнього процесу. Форми організації процесу виховання.

Колектив як соціокультурне середовище виховання і розвитку. Поняття «колектив», його сутність, ознаки, функції, структура. Поняття «дитячий колектив», його особливості. Особливості розвитку дитячого колективу. Стадії

розвитку дитячого колективу. Розвиток внутрішньокolleктивних відносин як важливої умови формування морального досвіду школярів. Схема вивчення особистості учня та колективу.

Взаємодія педагога зі здобувачами освіти, характер відносин у системі «педагог-колектив-здобувач», «педагог-актив колективу». Виявлення ефективності виховання. Принципи превентивної педагогічної діяльності.

Сім'я – виховне середовище дитини. Види і типи сімей та особливості їх впливу на дитину. Конвенція «Про права дитини» як законодавча і моральна основа взаємин дорослих та дітей. Тенденції сімейного виховання в сучасному суспільстві. Національні традиції.

Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні про основні завдання та зміст сімейного виховання відповідно до вікових особливостей дитини. Педагогіка партнерства. Педагогічна етика і такт.

Сутність та зміст поняття «педагогічне спілкування». Функції спілкування. Етапи педагогічного спілкування. Стили педагогічного спілкування. Установка в процесі педагогічного спілкування. Конфлікт у педагогічному спілкуванні, шляхи його вирішення.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, активна участь у практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проєктор, екран/інтерактивна дошка.

Методи навчання: Словесні (лекція інформаційна, проблемна, візуалізація, провокація); дискусія, виконання індивідуальних завдань, метод узагальнення та систематизації, аналіз, синтез, розв'язання проблемних ситуацій, дослідницький, пошуковий, метод узагальнення, метод дискусії.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних під час поточного контролю та підсумкового контролю і вираховується за 100-бальною шкалою.

Форми оцінювання: поточне оцінювання (тестування, презентації результатів виконання завдань), підсумкове оцінювання (екзамен).

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять. Лекційні заняття оцінюються на основі зроблених конспектів лекцій. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у

занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену, який передбачає перевірку теоретичних знань та практичних навичок.

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання під час поточного контролю та підсумкового семестрового контролю (екзамену) (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		50	100
Лекційні заняття	8		
Практичні заняття	42		
Підсумковий контроль		50	
Екзамен	50		

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	незадовільно		задовільно		добре		відмінно
	1-17	18-25	26-29	30-32	33-39	40-45	46-50
	F	FX	E	D	C	B	A
	не зараховано		зараховано				
Лекційне заняття 1	1	1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 2	1	1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 3		1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 4			1	1	1	1	1
Лекційне заняття 5				1	1	1	1
Лекційне заняття 6					1	1	1
Лекційне заняття 7						1	1
Лекційне заняття 8							1
Всього	2	3	4	5	6	7	8
Практичне заняття 1	2,1	3,1	3,5	3,9	4,7	5,4	6

Практичне заняття 2	2,1	3,1	3,5	3,9	4,7	5,4	6
Практичне заняття 3	2,1	3,1	3,5	3,9	4,7	5,4	6
Практичне заняття 4	2,1	3,1	3,5	3,9	4,7	5,4	6
Практичне заняття 5	2,1	3,1	3,5	3,9	4,7	5,4	6
Практичне заняття 6	2,1	3,1	3,5	3,9	4,7	5,4	6
Практичне заняття 7	2,1	3,1	3,5	3,9	4,7	5,4	6
Всього	15	22	25	27	33	38	42
Разом максимальна кількість набраних балів	17	25	29	32	39	45	50

Таблиця 3. Розподіл набраних студентом балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	незадовільно		задовільно		добре		відмінно
	1-17	18-24	25-28	29-32	33-38	39-44	45-50
	F	FX	E	D	C	B	A
Тестовий контроль	1-17	18-24	25-28	29-32	33-38	39-44	45-50
Максимальна кількість набраних балів	17	24	28	32	38	44	50

Таблиця 4. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
		Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику
47-50	відмінно	A (відмінно)
40-46	добре	B (дуже добре)
33-39		C (добре)
30-32	задовільно	D (задовільно)
26-29		E (достатньо)
18-25	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-17	незадовільно	F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Таблиця 4. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська шкала. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої

компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання, складає 50 балів.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX(з можливістю повторного складання)
1-34	F(з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Барбашова І. Дидактика : навч. посіб. 3-тє вид., оновлене та виправлене. Мелітополь : Видавничий будинок міської друкарні, 2022. 237 с.
2. Барбашова І. Основи педагогіки : навч. посіб. 3-тє вид., оновлене та виправлене. Мелітополь : Видавничий будинок міської друкарні, 2022. 130 с.
3. Щербакова Н. Педагогіка: навч.-метод. посіб. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні., 2021. 273 с.
4. Бех І. Д. Виховання. *Енциклопедія освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 114–515.
5. Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І. Б. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. С. 16–52.
6. Ковтунець В. В. Освітній процес. *Енциклопедія освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 681.
7. Савченко О. Я., Лозова В. І. Дидактика. *Енциклопедія освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 219–221.
8. Сікорський П. І. Нова педагогіка : підручник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2021. 540 с.
9. Топузов О. М. Освітнє партнерство в системі загальної середньої освіти: теорія і методологія : монографія. Київ : Інститут педагогіки : Педагогічна думка, 2021. 160 с.
10. Хмельницька О. С. Педагогіка. Історія педагогіки: навч.-метод. посіб. Переяслав : Домбровська Я.М., 2021. 222 с.

Додаткові

1. Бойко А. М. Особистість. *Енциклопедія освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 693–694.
2. Бондар В. І. Закони та закономірності освіти і навчання. *Енциклопедія освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 351–352.
3. Енциклопедія освіти / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
4. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
5. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України : Наказ МОН України від 29.07.2019 № 1038. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d5/279/7ca/5d52797ca746c359374718.pdf>.
6. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.
7. Про вищу освіту: Закон України від 25.09.2020 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
8. Про освіту: Закон України від 01.01.2021 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
9. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 01.08.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
10. Про позашкільну освіту: Закон України від 16.10.2020 № 1841-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
11. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України від 01.01.2021 № 103/98 ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр#Text>
12. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року : Розпорядження КМ України від 22.08.2018 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p#Text> (дата звернення: 25.08.2023)
13. Про схвалення Концепції розвитку громадянської освіти в Україні : Розпорядження КМ України від 26.02.2020 № 710- 2018-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80#Text>
14. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 20.03.2020 № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>

15. Козубовська І. В., Повідайчик О. С. Короткий тлумачний словник психолого-педагогічних термінів. Ужгород : Видавництво УжНУ “Говерла”, 2021. 41 с.
16. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник : навч. посіб. 4-те вид., випр. і допов. Київ : Каравела, 2020. 418 с.
17. Сергєєнкова О., Столярчук О., Коханова О. Вікова психологія : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 376 с.
18. Словник термінів і понять сучасної освіти / за заг. ред. Л. М. Михайлової. Сєвєродонецьк, 2020. 194 с.
19. Спількування в педагогічному процесі : навч. посіб. / Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Житомир : ТОВ “Видавничий дім “Бук-Друк””, 2021, 100 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>